

YTTRANDE

Remiss. Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken

Yttrande

Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken. (Ku2020/01895)

Sammanfattning

Region Skåne instämmer i många av de åtgärdsförslag som presenteras i handlingsprogrammet. De förslag vi inte kommenterar nedan är vi positiva till. I förslaget till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken föreslås flera åtgärder som vi tycker är svåra att överblicka konsekvenserna av och därför är svåra att yttra sig över. Vi avstår därför från att yttra oss över några av åtgärdsförslagen.

Det hade varit önskvärt med en bra sammanfattning och ett resonemang kring vilka åtgärdsförslag som Sametinget förordar som mest prioriterade. Vi tror att handlingsprogrammet hade vunnit på att vara mer stringent i sitt innehåll och i sin form.

Avsnitt 1. Lägga grunden för de samiska språkens möjligheter att revitaliseras

Ratificera Språkstadgan i nivå med Finland och Norge

Region Skånes yttrande: Vi tycker inte att åtgärdsförslaget *Utöka Sveriges åtaganden enligt Språkstadgan för de samiska språken så att skyddet hamnar på samma nivå som i Norge och Finland* (sid 21) ges en tillräckligt klar konsekvensbeskrivning. Att, som det föreslås under artikel 10 och 13, utöka åtaganden så de gäller i hela Sverige och inte bara i förvaltningsområde för samiska, innebär stora förändringar för stora delar av Sveriges kommuner och regioner gällande exempelvis vård, omsorg och samhällsservice.

Ansvar för samiskt kulturarv

Region Skånes yttrande: Vi tycker inte att åtgärdsförslaget *Förvaltningsansvaret och resurserna för samiska kulturfrågor bör samlas hos Sametinget* (sid 26 och sid 76) är en bra idé. Trots samiskt självstyre är det samiska kulturarvet en del av det gemensamma kulturarvet i Sverige. De statliga myndigheter som idag har förvaltningsansvaret och resurserna bör behålla det, men i samarbete med Sametinget säkerställa att de samlingar som rör samisk kultur och språk förvaltas och tillgängliggörs på ett sätt som tillmötesgår samiska intressen. Vi anser också att fördelen med att samiskt kulturarv finns på flera orter i Sverige kan gynna synliggörandet som beskrivs som nödvändigt i avsnitt 6.

Region Skåne avstår från att lämna yttrande om följande åtgärdsförslag:

- Reglera och säkerställ samernas språkliga rättigheter i en särskild lag. Lagen ska ersätta andra lagar som reglerar samernas språkliga rättigheter. (sid 23)
- Inrätta en interdepartemental arbetsgrupp ledd av närmast ansvarig statssekreterare. En expertgrupp med företrädare för samiska myndigheter knyts till expertgruppen. (sid 26)

Avsnitt 2. Språkliga resurser och språklig infrastruktur

Översyn av offentliga förvaltningens förutsättningar att hantera de samiska språken samt Särskilda statliga ramavtal för översättning till/från de samiska språken

Region Skånes yttrande: Vi är positiva till båda förslagen men påpekar vikten av att samtliga fem nationella minoritetsspråk ska ingå i översynen samt i ramavtalet.

Region Skåne avstår från att lämna yttrande om följande åtgärdsförslag:

- Anpassa den språkteknologi som är utvecklad för de samiska språken i Norge till det svenska språket och svenska förhållanden. (sid 30)
- Förtydliga befintliga uppdrag inom digitaliseringsområdet, både till Skolverket och till andra, i fråga om de behov och utmaningar som finns i förhållande till de samiska språken. (sid 30)

Avsnitt 3. En fungerande utbildningskedja

Region Skånes yttrande: Vi är positiva till samtliga åtgärdsförslag i avsnittet. Vi förslår att satsningen ”Bokstart” används som ett verktyg för att stärka föräldrar i beslutet att välja samiska språket. (sid 73)

Avsnitt 4. Kultur bär språk, språk bär kultur

Ökat samiskt ansvar för samiskt kulturarv

Region Skånes yttrande: Det samiska kulturarvet en del av vårt gemensamma kulturarv i Sverige. De statliga myndigheter som idag har förvaltningsansvaret och resurserna bör behålla det, men i samarbete med Sametinget säkerställa att de samlingar som rör samisk kultur och språk förvaltas och tillgängliggörs på ett

sätt som tillmötesgår samiska intressen. Vi anser också att fördelen med att samiskt kulturarv finns på flera orter i Sverige kan gynna synliggörandet som beskrivs som nödvändigt i avsnitt 6.

Ökat ansvar för Sametinget inom området insamling och bevarande av språk och folkminnen

Region Skånes yttrande: Institutet för språk och folkminnen (Isof) är den myndighet i Sverige som har nationellt ansvar för att samla in och bevara folklig kultur. Material som skildrar samernas kultur och språk ingår som en integrerad del i deras samlingar. Vi anser att det är bäst att bevara samlingarna intakta hos Isof, men att de ska samarbeta med Sametinget kring samlingarnas förvaltande och tillgängliggörande.

Sametinget i samverkansrådet för kultursamverkansmodellen

Region Skånes yttrande: Samverkansrådet är sammansatt utifrån de sju kulturområden som ingår i kultursamverkansmodellen. Rådet ska samordna de statliga perspektiven och värna de nationella kulturpolitiska målen inom modellen. Utifrån denna beskrivning ser vi inte att Sametinget har en roll i samverkansrådet. Sametinget – och de samiska föreningarna runt om i landet – bör istället föra dialog med/samråda med respektive region för att verka för att de regionala kulturplanerna svarar upp mot de olika behov som finns hos samer boende i hela Sverige.

Region Skåne avstår från att yttra sig om följande åtgärdsförslag:

- Utveckla statistik för att göra det möjligt att utläsa vilka samiska språk som fått stöd via Kulturrådet (sid 80)
- 4.5 Medier, public service. Samtliga åtgärdsförslag under denna rubrik (sid 84-86).

Avsnitt 6. Synliggörande och statushöjning

Region Skåne avstår från att yttra sig om följande åtgärdsförslag:

- Införa språk som diskrimineringsgrund i diskrimineringslagen (2008:567) (sid 89).

I detta ärende har Region Skånes kulturnämnd beslutat. Caisa Lindfors, utvecklare kulturarv och nationella minoriteter, har varit föredragande.